bron: overpalliatievezorg.nl/zorg-en-hulp/hospice
datum: 20-11-2026

Hospice

Een hospice is een zorgorganisatie voor mensen die waarschijnlijk snel zullen overlijden (terminale zorg). Patiënten gaan naar een hospice in de laatste weken van hun leven omdat ze - om wat voor reden dan ook - niet thuis of in het ziekenhuis kunnen of willen verblijven. Lees hier meer over hospice, de voor- en nadelen van en de kosten voor het verblijf.

In het kort

- Een hospice is voor mensen die snel zullen overlijden.
- In een hospice is een huiselijke sfeer: je mag met persoonlijke spullen je kamer inrichten en vaak is een klein huisdier welkom.
- Gemiddeld verblijven mensen 3 weken in een hospice.
- Er zijn verschillende soorten hospices maar het doel van de zorg is hetzelfde.
- In een hospice werken altijd vrijwilligers.

Wanneer heet het een hospice?

Een hospicevoorziening kan bekend staan onder verschillende namen. Soms heten ze:

- hospice
- bijna-thuis-huis
- palliatieve unit
- palliatieve afdeling

In deze tekst gebruiken we overal het woord hospice.

Aan de buitenkant kan een hospice er verschillend uitzien

Wat is een hospice?

Ook al worden er verschillende namen aan hospices gegeven, er is veel hetzelfde. Het zijn kleine huizen of afdelingen om patiënten in hun laatste levensfase te verzorgen. Meestal zijn er drie tot tien kamers. Als patiënt kun jij en jouw naasten de huiskamer en soms de keuken gebruiken. Je naasten zijn dag en nacht welkom en kunnen vaak ook blijven slapen. In de meeste hospices is zelfs een (klein) huisdier welkom.

In een hospice werken verzorgenden, verpleegkundigen en arts(en). Er kunnen ook andere zorgverleners betrokken worden zoals een geestelijk verzorger, maatschappelijk werker of fysiotherapeut.

Vrijwilligers zorgen voor huiselijkheid, bijvoorbeeld door koffie en thee te schenken, de maaltijden te verzorgen, en om extra zorg te geven zoals voorlezen,

muziek maken of schilderen. De vrijwilligers en verpleegkundigen werken samen om zo goed mogelijk voor jou te zorgen.

Verschillen hospicevoorzieningen

Het kan zijn dat de zorg anders georganiseerd is in een hospice. Zo kan bij de een je (eigen) huisarts de behandelaar zijn, en bij de ander kan het een hospicearts of specialist ouderen geneeskunde zijn. Ook kan er bij de een 24 uur per dag een verpleegkundige aanwezig zijn, en komt die bij een ander hospice alleen op een aantal moment per dag langs, net als thuis.

In elk hospice werken vrijwilligers. Maar wat zij doen, en hoeveel vrijwilligers er zijn kan ook per hospice verschillen. In de meeste hospices helpen vrijwilligers bij het eten en koken en komen langs voor een praatje met jou en jouw naasten. In sommige hospices kunnen vrijwilligers ook ondersteunen met wassen, aankleden en je naar de wc helpen.

Sfeer in een hospice

Je denkt misschien dat de sfeer in een hospice zwaar of verdrietig is – en dat kan het soms ook zijn -, maar een hospice is ook een huis vol leven. Er wordt gekookt en gewassen, er mag gelachen worden en de huiselijke sfeer is vaak gezellig. Als je nieuwsgierig bent naar een hospice, kun je vaak – voor een opname of als geïnteresseerde – een kijkje nemen. Neem daarvoor gewoon contact op. Soms worden er ook open dagen georganiseerd.

Wanneer ga je naar een hospice?

Jij kunt je aanmelden bij een hospice als je zorg nodig hebt én een (huis)arts zegt dat jij ongeneeslijk ziek bent en waarschijnlijk niet lang te leven hebt. Je kunt ook door iemand anders aangemeld worden, bijvoorbeeld jouw naasten of jouw huisarts. Ieder hospice bepaalt zelf wie zij opnemen en op welk moment.

Soms zegt een arts of een transferverpleegkundige van het ziekenhuis dat je opgenomen moet worden in een hospice, maar blijkt dat toch niet nodig te zijn. Het hospice denkt altijd met je mee wat het beste past bij jou en jouw situatie.

Wachttijd hospice

Als er een plekje vrij is in het hospice, kun je daar vaak binnen 24 uur terecht. Soms is er een wachtlijst bij het hospice. Gemiddeld verblijven mensen ongeveer drie weken in een hospice.

Verhuizen uit een hospice

Je komt in een hospice als je niet lang meer te leven hebt. Soms komt het voor dat je in het hospice opknapt, en dat de verwachting van jouw snelle overlijden wordt aangepast. Dan kun je niet meer langer in een hospice blijven. Dan zul je – in overleg – verhuizen naar bijvoorbeeld een verpleeghuis of je gaat terug naar huis. Je houdt je eigen huis dan ook altijd aan zolang je in het hospice verblijft.

Respijtzorg in een hospice

De meeste mensen gaan naar een hospice om te sterven. Maar je kunt er soms ook voor een tijdje heen gaan. Bijvoorbeeld om de naaste die voor je zorgt (mantelzorger) even rust te geven, of omdat jouw eigen arts jouw pijnklachten niet onder controle krijgt. Daarna kun je, als je dat wilt, alsnog thuis sterven. Deze vorm van hospicezorg wordt respijtzorg genoemd.

Stoppen met eten en drinken hospice

Je hebt hospices die zijn opgericht vanuit een bepaald geloof (christelijk of joods bijvoorbeeld). Je hoeft niet perse dit geloof aan te hangen om opgenomen te worden. Het is wel belangrijk om te weten dat je bij dit soort hospices misschien geen euthanasie kunt krijgen (als je dat zou willen), of dat ze je niet begeleiden als je besluit om bewust te stoppen met eten en drinken, met het doel eerder te overlijden.

Eigenlijk geldt voor alle hospices dat je minimaal 18 jaar moet zijn. Voor kinderen zijn speciale hospices, voor jongeren is er één (Xenia in Leiden).

Voor- en nadelen hospice

Er zijn voor- en nadelen van een hospice. Of dit voor jou als patiënt of naaste ook echt een voor- of nadeel is, ligt natuurlijk aan wat jij belangrijk vindt.

Voordelen

- Je verblijft in een huiselijke sfeer.
- Er is ’s nachts zorg en hulp aanwezig, je bent niet alleen.
- De zorgverleners hebben veel ervaring met zorg voor mensen die waarschijnlijk snel overlijden (terminale zorg).
- Je naasten zijn altijd welkom en er wordt ook voor hen gezorgd.
- Het is soms mogelijk om tijdens een opname klachten goed te behandelen, als dat thuis niet lukt.
- De zorgmomenten kunnen makkelijker worden aangepast aan jouw situatie.

- Soms kun je thuis niet meer douchen of in bad, maar in het hospice wel.
- Soms kun je thuis niet meer naar buiten, maar in het hospice wel (bijvoorbeeld in bed of in een relaxstoel).

Nadelen
- Je bent niet thuis.
- Naasten moeten (verder) reizen om bij je te zijn.
- Er werken veel vrijwilligers in een hospice, dus het is soms even wennen aan de vele nieuwe gezichten.
- Je krijgt te maken met het overlijden van andere hospicebewoners.
- Je kunt misschien niet precies dezelfde dingen eten en drinken als je thuis gewend bent, al zal elk hospice hier wel haar best voor doen.
- Je huisdier mag niet altijd mee.
- In sommige hospices betaal je een eigen bijdrage – soms wordt die door een aanvullende zorgverzekering vergoed.

Kosten hospice

De kosten voor een hospice verschillen per hospice. De medische zorg wordt altijd betaald (door je zorgverzekeraar of overheid) maar je moet soms zelf betalen voor het verblijf. Dat ligt aan het soort hospice waar je wordt opgenomen. Kijk hieronder hoe het per hospice geregeld is.

Bijna-Thuis-Huis (BTH)

In een Bijna-Thuis-Huis krijg je medische zorg van je eigen huisarts en verpleegkundigen van de thuiszorg. Zij worden - net als thuis - betaald door jouw zorgverzekering. Deze zorgverleners zijn niet altijd aanwezig in het hospice, daar zijn vooral vrijwilligers. In een BTH betaal je altijd verblijfkosten. Dit wordt vaak een eigen bijdrage of daggeld genoemd. De hoogte van die kosten zijn in ieder hospice anders. Van de eigen bedrage wordt bijvoorbeeld eten, wassen van beddengoed/hospice-linnengoed of gratis wifi betaald.

Als je de eigen bijdrage niet zelf kunt betalen, en je bent niet aanvullend verzekerd, kun je hierover praten met het hospice. Soms kan de gemeente hierbij helpen. Het gebeurt bijna nooit dat je niet wordt opgenomen omdat je de eigen bijdrage van het hospice niet kan betalen.

High Care Hospice (HCH)

In een High Care Hospice zijn verpleegkundigen en artsen aanwezig. De zorg wordt betaald door jouw zorgverzekering. Als je eigen risico niet op is, betaal je wel je eigen risico. Je betaalt hier geen vaste eigen bijdrage of daggeld voor het verblijf. Soms moet je wel voor persoonlijke extra's betalen zoals de persoonlijke was, complementaire zorg of streamingsdienst-aansluiting.

Palliatieve Unit (PU)

Een Palliatieve Unit is onderdeel van een verpleeghuis. Mensen die in een verpleeghuis verblijven krijgen vaak hun zorg betaald vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz). Als je vanuit het verpleeghuis naar een palliatieve unit wordt gebracht blijft de zorg en verblijf betaald worden vanuit deze wet. Als je in een palliatieve unit komt - en je zit niet in de Wlz - dan wordt de zorg en het verblijf betaald vanuit de eigen zorgverzekering. Je betaalt wel eigen risico als die nog niet op is.

De medische en verpleegkundige zorg in een hospice worden altijd vergoed. Alleen de verblijfskosten kunnen verschillen per hospice en per situatie. Vraag daarom bij een hospice altijd even na hoe het precies zit. Als het nodig is, kijk je samen naar een oplossing zodat zorg en rust voorop staat.

Na het overlijden

Als je naaste in het hospice is overleden is er alle ruimte om afscheid te nemen. In sommige hospices mag je – als je wil - helpen met de laatste verzorging van de overledene. De vrijwilliger of zorgverlener kan je daarin begeleiden of het overnemen. Soms brengt het hospice daarvoor een bedrag in rekening, zoals anders de uitvaartondernemer doet.

Meer informatie
Op de website Palliaweb vind je meer informatie over hospicezorg voor professionals.